

ธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย Good Governance and New Public Management in Thai Local Governments

ศิรินันท์ ทิพย์เจริญ *

Sirinan Tipchareon

บทคัดย่อ

การศึกษาธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยและ เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาธรรมาภิบาลในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธีการศึกษาในเชิงคุณภาพ และใช้ข้อมูลในเชิงปริมาณมาเสริม ผลการวิจัยพบว่า ธรรมาภิบาลมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ไปประยุกต์ใช้ในองค์กรบริหารส่วนจังหวัด และผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ควรยึดหลักหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามที่กฎหมายกำหนดโดยเน้นที่การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล, การจัดการภาครัฐแนวใหม่, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

Abstract

The objectives of the study of a Good Governance and the New Public Management (NPM) in Thai Local Governments were to comprehend a Good Governance and the New Public Management (NPM) in Thai Local Government and to utilize the result of the study to develop Good Governance in Thai Local Government. The study employed mixed method research focusing on qualitative research and utilizing quantitative data as auxiliary data. The result of this study found that Good Governance affected the accomplishment of NPM application in Thai Local Government. The result of the interview showed that good government as law enforcement had to be followed and should underpin stakeholders participation in the New Public Management in Thai Local Government.

Key Word: Good Governance, New Public Management, Thai Local Government

* นักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม; E-mail: sirinan41@hotmail.com

บทนำ

นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 เป็นต้นมา ประเทศไทยก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นและสิ่งที่สำคัญคือ บทบาทของรัฐเน้นเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจมากขึ้น มีการพัฒนาโครงสร้างของเศรษฐกิจ สังคม การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น ส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปฏิรูปการบริหารราชการในช่วงปี พ.ศ.2540 จากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจาก ความอ่อนแอ รวมทั้งขาดการบริหารจัดการที่ดีของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทำให้รัฐบาลไทยกู้เงินจากกองทุนระหว่างประเทศ โดยมีเงื่อนไขที่สำคัญ คือ รัฐบาลไทยต้องสร้างหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ภาครัฐให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ใน พ.ศ.2542 สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดระเบียบว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี ได้กำหนดหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการ ผลประโยชน์ของประชาชน เน้นผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ เน้นประสิทธิภาพ มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เน้นความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน และมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ โดยที่การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ยังมีหลักการพื้นฐานสำคัญ ประกอบด้วย หลัก นิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ไว้เป็น แนวทางในการบริหารงานในหน่วยงานต่างๆ ของทุกภาคส่วนของสังคม เนื่องด้วยหน่วยงานต่างๆ ทั้งที่เป็นหน่วยงานของ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ต่างมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันซึ่งกันและกันในเชิงโครงสร้างทางสังคม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความ เข้มแข็งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง จึงจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานจัดการที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมา ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและสามารถบริหาร จัดการทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรมต่อภาคประชาชนในท้องถิ่น แต่ด้วยความแตกต่างหลากหลาย ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของท้องถิ่น ส่งผลทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเผชิญกับกระแสความท้าทายในการนำ นโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นในการบริหารราชการแผ่นดิน

ใน พ.ศ.2545 ประเทศไทยได้เริ่มปฏิรูประบบราชการอย่างจริงจังตั้งแต่ พ.ศ.2545 โดยมีการนำเอาแนวคิดการ บริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่มาปรับใช้ ในการบริหารราชการแผ่นดินตั้งแต่ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ องค์การของรัฐสามารถขับเคลื่อนภารกิจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม การนำแนวคิดการบริหาร จัดการภาครัฐแนวใหม่มาปรับใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็มีข้อเรื่องง่ายดังจะเห็นได้จาก การศึกษาของ วีระศักดิ์ เครือ เทพ (2551) ที่พบว่า แนวคิดการจัดการภาครัฐสมัยใหม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการ ปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สูงขึ้นได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของธรรมาภิบาลและ ผลสัมฤทธิ์ของการนำเทคนิคการจัดการภาครัฐแนวใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นไปที่ การศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เพื่อนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย
2. เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาธรรมาภิบาลในปรับปรุงการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณมาเสริม โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ข้าราชการที่ทำงานใน อบจ. ทั้งสิ้น 9 จังหวัด มีจำนวน 3,903 คน โดยทำการจับฉลากด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากการใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane ในงานวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 399 คน ผู้วิจัยได้กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีก 10 เปอร์เซ็นต์ จึงได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บจำนวนทั้งสิ้น 420 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ขณะที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ผู้ที่อยู่ในฝ่ายบริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด), ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด), พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด) ในแต่ละแห่ง แต่ละแห่ง 3 คน จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งหมด 9 จังหวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ซึ่งบุคคลที่ผู้วิจัยจะได้ไปทำการสัมภาษณ์มีทั้งหมด 27 คน ประกอบด้วย ผู้ที่อยู่ในฝ่ายบริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด), ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด), พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด) ในแต่ละแห่ง แต่ละแห่ง 3 คน จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งหมด 9 จังหวัดและใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยการจัดทำแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยสยาม เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและขอรับคำตอบแบบสอบถามตามจำนวนชุดที่กำหนดไว้
2. พิมพ์แบบสอบถามในจำนวนที่กำหนด ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเองถึงผู้ตอบแบบสอบถามโดยตรง
3. ติดตามผลการส่งแบบสอบถามเพื่อรับแบบสอบถามกลับคืน
4. นำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามที่ส่งกลับ มาทำการป้อนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับการวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) สำหรับการเรียงเรียงและจัดหมวดหมู่ข้อเสนอแนะจากตอบคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ประกอบด้วย

ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขณะที่ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์โดยการตีความเนื้อหาเพื่อวิเคราะห์ อธิบาย และ สร้างข้อสรุปในการวิจัย (สุภางค์ จันทวานิช, 2551)

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคเหนือ
2. ขอบเขตด้านระยะเวลาผู้วิจัยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2554

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคเหนือ พบว่า

ด้านนิติธรรม

พบว่า ในการนำหลักนิติธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้าราชการการเมืองมีการแทรกแซงการบริหารงานกับข้าราชการประจำ โดยที่ข้าราชการการเมืองไม่มีความเป็นธรรมหรือยุติธรรมในการบังคับใช้ กฎ ระเบียบด้านการบริหารงานบุคคลในหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบังคับใช้ระเบียบกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องในการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งบุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยที่การบริหารงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการยึดระเบียบ กฎหมาย ในการบริหารราชการแผ่นดิน ตามโครงสร้างอำนาจหน้าที่ บทบาทภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับการถ่ายโอนอำนาจ องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินงานตามระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของนโยบายเพื่อประชาชนเป็นสำคัญ

ด้านคุณธรรม

พบว่า ในการนำหลักคุณธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งปัญหาด้านคุณธรรมเกิดจากฝ่ายข้าราชการการเมือง โดยเฉพาะฝ่ายบริหารที่มีพฤติกรรมในการเลือกปฏิบัติทำให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ฝ่ายข้าราชการประจำยึดเป็นแบบอย่างในการเลือกปฏิบัติในการให้ความสำคัญในการบริการกับประชาชนบางกลุ่มอย่างไม่เป็นธรรม แม้ว่าข้าราชการต้องยึดถือ ตระหนักปฏิบัติตามกฎข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการคือ มีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อประชาชนและสังคม ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในทางปฏิบัติยังไม่สามารถนำไปใช้เพื่อให้บริการกับประชาชนได้อย่างเท่าเทียมกันตามบริบททางการเมืองขององค์กร

ด้านความโปร่งใส

พบว่า ในการนำหลักความโปร่งใสมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัด นั้นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการดำเนินงานที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีการเปิดเผยข้อมูล สามารถพิสูจน์ แต่มีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งที่ไม่สามารถตรวจสอบได้และมีการร้องเรียนในการทุจริตจำนวนมากซึ่งความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความสอดคล้องสัมพันธ์กับหลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

พบว่า ในการนำหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ประชาพิจารณ์ ประชาคม ประชามติในโครงการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการปกครองตนเองของท้องถิ่น ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุ่งเน้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเสนอความคิดเห็น การบริหารงาน การติดตามประเมินผลโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่สำคัญความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายทำให้ข้าราชการการประจำจึงมีบทบาทสำคัญในนำเสนอความคิดเห็นของประชาชน ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชน

ด้านหลักสำนึกรับผิดชอบ

พบว่า ในการนำหลักสำนึกรับผิดชอบมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยที่ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนได้ตระหนักถึงปัญหาของท้องถิ่น และความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น จึงส่งผลทำให้เกิดวิสัยทัศน์ เป้าหมายร่วมกันขององค์กรและในท้องถิ่น โดยมีการสื่อสารสร้างความเข้าใจกันทุกฝ่ายให้มีทัศนคติไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม สาธารณะสุขชุมชน สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของชุมชน ซึ่งภาคประชาชนและองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุ่งเน้นนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนตามหลักการปกครองตนเอง

ด้านความคุ้มค่า

พบว่า ในการนำหลักความคุ้มค่ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ตระหนักถึงความสำคัญในการใช้งบประมาณภาษีของประชาชนให้เกิดประโยชน์สูง ประหยัดในการบริหารจัดการให้ได้ผลสัมฤทธิ์ และกระจายทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน โดยภารกิจโครงการบางประเภทจำเป็นต้องให้ภาคเอกชนดำเนินการเพราะมีความคุ้มค่ามากกว่า โดยยึดหลักคุณภาพของลักษณะงานและสอดคล้องกับงบประมาณจริงที่กำหนด

จากผลการศึกษาธรรมชาติภูมิกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ในเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับธรรมชาติภูมิในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตภาคเหนือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำธรรมชาติภูมิในการบริหารงานของหน่วยงาน โดยภาพรวมอยู่ปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$, S.D. = 0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประชาชนสามารถมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอแนะความคิดเห็นในการตัดสินใจแก้ปัญหาภายในท้องถิ่นของตนเอง ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 1.29) มากที่สุด รองลงมาคือผู้บริหารในหน่วยงานเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 1.28) ประชาชนสามารถเข้าไปตรวจสอบผลการดำเนินงานของหน่วยงานได้โดยไม่มีเงื่อนไข ($\bar{x} = 3.27$, S.D. = 1.35) ผู้บริหารในหน่วยงานยึดหลักกฎหมายกติกา และความถูกต้อง ($\bar{x} = 3.16$, S.D. = 1.38) ผู้บริหารในหน่วยงานเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน/โครงการในการบริหารงาน ($\bar{x} = 3.07$, S.D. = 1.45) และสุดท้ายหน่วยงานมีการดูแลเอาใจใส่สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ($\bar{x} = 2.72$, S.D. = 1.85) เมื่อนำปัจจัยด้านธรรมชาติภูมิของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด มาทดสอบสมมติฐาน พบว่า หลักธรรมชาติภูมิของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ไปประยุกต์ใช้ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.001 ($t = 5.24$, sig. = 0.00)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ต่อความคิดเห็นของข้าราชการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับ ธรรมเนียมในการบริหารงานของหน่วยงาน

ปัจจัยด้านธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	s.d.	ความหมาย
ผู้บริหารในหน่วยงานเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน/โครงการ ในการบริหารงาน	3.07	1.45	ปานกลาง
ผู้บริหารในหน่วยงานยึดหลักกฎหมายกติกา และความถูกต้อง	3.16	1.38	ปานกลาง
ผู้บริหารในหน่วยงานเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม	3.32	1.28	ปานกลาง
ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอแนะความคิดเห็นในการตัดสินใจแก้ปัญหาภายในท้องถิ่นของตนเอง	3.61	1.29	มาก
ประชาชนสามารถเข้าไปตรวจสอบผลการดำเนินงานของหน่วยงานได้โดยไม่มีเงื่อนไข	3.27	1.35	ปานกลาง
หน่วยงานมีการดูแลเอาใจใส่สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่	2.72	1.85	ปานกลาง
ภาพรวมด้านธรรมาภิบาล	3.19	0.95	ปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ไปประยุกต์ใช้ในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตภาคเหนือได้นำหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยที่ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด รองลงมาคือ หลักคุณธรรม ความโปร่งใส นิติธรรม ความสำนึกรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับ ถวิลวดี บุรีกุล ได้ศึกษาเรื่องธรรมาภิบาล: หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ เห็นว่า ทั้งสองเรื่องเป็นกระแสสากลที่มุ่งให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐไทยภายใต้กรอบแนวคิดของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งโดยหลักการของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ถือว่าเป็นประชาชนเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร เพราะประชาชนมีฐานะของการเป็นพลเมือง และการเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ ในฐานะที่แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ถือว่าประชาชนคือพลเมืองและหุ้นส่วน ดังนั้น จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้การบริหารราชการภายใต้แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งครอบคลุมถึง การปรึกษา การเปิดเผยข้อมูล การมีส่วนร่วมการทำงานอย่างไร้พรมแดนการทำงานที่ยึดหลักนิติธรรมและหลักประสิทธิภาพและความคุ้มค่า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรส่งเสริมกำหนดนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางสำคัญให้ฝ่ายข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำยึดถือในการปฏิบัติงานและการให้บริการแก่ประชาชน โดยเฉพาะด้านนิติธรรมและคุณธรรมที่ข้าราชการการเมืองต้องไม่แทรกแซงการบริหารและเอื้อประโยชน์แก่พวกพ้อง องค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งเสริมตระหนักให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้ยึดธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานและการให้บริการกับประชาชนอย่างเป็นธรรมทั่วถึง

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุ่งพัฒนาศักยภาพความรู้ความสามารถของบุคลากรในการนำการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์หรือการบริหารเชิงกลยุทธ์เข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารในองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. ควรศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในเขตภาคเหนือและพื้นที่ใกล้เคียงแล้วนำมาศึกษาเปรียบเทียบในการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550.

ถวิลวดี บุรีกุล. 2549. **ธรรมาภิบาล: หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่**. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

สุภางค์ จันทวานิช. 2551. **การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีระศักดิ์ เครือเทพ. 2554. **ประเด็นท้าทายการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมนวัตกรรมและธรรมาภิบาลท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2551. **เอกสารรวมบทความ ประกอบการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.